

Central barnhälsovård
2026-02-01

Observation av samspel och kommunikation samt bedömning av språk vid 18 månaders ålder

Datum för observation:
Barnets namn:
Personnummer:

Observationen av samspel och kommunikation är en del av bedömning av utveckling som görs med alla barn vid hälsobesöken vid 18-månaders ålder och vid 2,5 års ålder i Västra Götalandsregionen.

Genom att observera om barnet behärskar nedan fem uppgifter, kan du göra en strukturerad bedömning av barnets förmåga till gemensam (delad) uppmärksamhet, vilket är en viktig del i barnets kommunikativa utveckling. Gemensam (delad) uppmärksamhet kan även kallas joint attention (JA). Observationen kallas därför ibland JA-obs.

Observation av samspel och kommunikation

	Ja	Nej
1. Reagerar barnet på sitt namn? Vänder sig mot den som tilltalar barnet.	☐	☐
2. Söker barnet ögonkontakt med dig?	☐	☐
3. Kan barnet följa med blicken när du pekar på något längre bort i rummet? Fånga barnets uppmärksamhet, peka sedan på något en bit bort och säg "Titta!". För ja-svar krävs att barnets tittar på det du pekar på, och inte enbart på din hand.	☐	☐
4. Använder barnet sitt eget pekfinger för att peka och visa dig eller förälder något (till exempel i en bok).	☐	☐
5. Kan barnet delta och låtsasleka tillsammans med dig eller förälder? Till exempel mata dockan, lägga dockan i sängen för att sova eller dricka låtsaskaffe tillsammans, och under leken stämma av/kontrollera via ögonkontakt att du är med och tittar på.	☐	☐

Om barnet inte klarar två eller fler av de fem uppgifterna är det ett avvikande resultat som bör följas upp.

Bedömning av språkförmåga

Barnets förmåga till samspel och kommunikation samt förståelse av språk är viktigare markörer än hur många ord barnet säger.

Förståelse av ord och instruktioner

	Ja	Nej
Kan barnet peka ut/identifiera kroppsdelar och olika föremål i rummet?	☐	☐
Kan barnets förstå enkla uppmaningar och instruktioner? (exempelvis hämta ett föremål på uppmaning)	☐	☐

Det är ett avvikande resultat om barnet inte klarar ovan uppgifter. Beakta om indikation för hörselundersökning finns. Följ upp barnet i BHV-team.

Uttrycksförmåga

Lyssna efter om barnet använder enkla ord (exempelvis ljudhärmande ord som brum-brum för bil) i sitt tal. Fråga föräldrarna.

	Ja	Nej
Har barnet börjat tala?	☐	☐
Använder barnet verbala uttryck (enkla ord) som förälder förstår?	☐	☐

Det är ett avvikande resultat om barnet är helt tyst eller ljudar med enkla jollerharanger som inte är utvecklade eller liknar ord. Beakta om indikation för hörselundersökning finns. Kontakta logoped.